

Lathund för hantering av ansökningar om upplåtelse av offentlig plats: uteserveringar

Uteserveringar är ett självklart, trevligt och omtyckt inslag i staden. Uteserveringar är ett bidrag till en attraktiv gatumiljö. För att uppnå detta måste några viktiga och grundläggande regler efterföljas:

Väl motiverade avsteg från riktlinjerna kan göras på sådana platser där det är uppenbart att en god framkomlighet ändå kan garanteras, till exempel på gator som inte är starkt frekventerade av fotgängare.

- **Minsta bredd** som kan tillstyrkas för en uteservering är 0,5 meter. Då bör möblerna vara fast monterade och utformade på ett sådant sätt att de kan kännas av med en petkäpp. Dessa mini-uteserveringar är i och för sig inte tillgängliga för alla rörelsehindrade, men möjliggör för restaurang- och café-innehavarna att ha uteservering på smala gångbanor. De fast monterade möblerna gör att uteserveringarna inte kommer att ”flyta ut” och försvåra framkomligheten på den redan smala gångbanan.
- **Fri yta kvar av gångbana** bör inklusive kantsten vara minst 1,6 meter på normal gångbana och på gångbanor med större gångströmmar minst 2,0 meter. Måttet fri yta kvar av gångbana på minst 2 meter grundar sig på att en gående tar c:a 70 cm i anspråk, en rullstolsburen c:a 90 cm och en gående med ledarhund eller ledsagare c:a 120 cm. För att en gående ska kunna möta en person med ledarhund/ledsagare åtgår således 190 cm, återstår lite ”vingelmån” så blir detta 2 meter. Hörnorna vid kortsidorna av serveringen skall alltid städas av tillståndshavaren. I ytterstaden kan i vissa lugna lägen 1,20 meter accepteras som minimimått.

På starkt frekventerad gångbana krävs att det är 3-4 meter kvar att gå på. Detta för att klara en större ström av gångtrafikanter, parkerade cyklar och annat som tar gångbanan i anspråk.

Måttet på den fria ytan som ska vara kvar av gångbanor mäts från uteserveringens avgränsning till och med kantsten eller till stolpe, träd eller annat föremål som tar upp gångbaneytan och minskar den fria ytan så att framkomligheten försvåras.

För rena gågator, dvs sådana gågator som är gågator dygnet runt, gäller att fri yta kvar av gångbana mäts som gågatans bredd minskat med möbleringszon. Var sida av gågatan räknas som en gångbana.

För partiell gågata, dvs sådan gågata som är gågata del av dygn gäller inga specialregler, utan bedömning ska ske med samma grundprinciper som om gatan trafikeras dygnet runt. Detta för att säkra gångtrafikanternas säkerhet den tid då gatan trafikeras av motorfordon och förhindra att gående tvingas ut i körbanan.

- **Minsta avstånd till...**
 ...**T-banenedgång är generellt 20 meter** på grund av utrymningsskäl och brandsäkerhet.
 ...**busshållplats på normalbred gångbana är 20 meter**. Måttet 20 meter är satt för att två bussar ska kunna stanna samtidigt och släppa av och på passagerare. Då gångbanan är bredare får bedömning göras om minsta fria gångbana är tillräckligt bred för att klara både en eventuell uteservering, passerande fotgängare och en busskö. De mått som anges i ovanstående punkt om fri yta kvar av gångbana ska då finnas att tillgå mellan uteserveringens avgränsning och den yta som busshållplatsen inklusive väntande passagerare disponerar.
 ...**övergångsställen** ska vara 5 meter. Då gångbanan är av bredare typ får även här göras en bedömning av om utrymmet ändå räcker till för både väntande fotgängare som ska gå över övergångsställe, och en uteservering. Se föregående punkt.

- **Inga uppbyggnader bör tillåtas.** Undantag görs endast på sådana ställen där en uppbyggnad är absolut nödvändig för att kompensera klart märkbara nivåskillnader på gångbanor eller torget. Nivåskillnad mellan serveringslokal och gångbanor är inte ett godtagbart skäl. Om uppbyggnad önskas ska detta klart anges med motivering i ansökan om polistillstånd. Tillstyrks uppbyggnad anges detta speciellt i polistillståndet. Inom ett uppbyggt uteserveringsområde ska en handikappramp inrymmas. Detta är ett absolut krav från handikapprådet och från flera handikapporganisationer. Ramp krävs inte i de fall serveringen håller minimibredden 0,5 meter.

- **När uppbyggnad tillåts ska följande beaktas** för att minimera risken för skadedjur.
  - Uppbyggnaden måste vara byggd i sektioner som lätt går att lyfta bort vid bekämpning.
  - Det är viktigt att kortsidorna på uppbyggnaden är öppna.
  - Städning under uppbyggnaden ska ske i samråd med stadens skadedjursgrupp som vid behov gör sanering. Telenummer 508 27 886.

- **Uppbyggnader högre än 0,6 m är bygglovpliktiga.**

- **På gångbanor bör uteserveringen placeras i direkt anslutning till tillhörande serveringslokal.** Även på torgytor och parker är detta huvudregeln, men här måste stor hänsyn tas till hur gångtrafiken rör sig på det specifika torget / parkområdet. Uteserveringens placering får inte negativt påverka framkomligheten.

- **Uteserveringen bör vara klart avgränsad runtom.** Avgränsningen ska göras vinkelrät mot fasad, vara stabil och kunna kännas av med petkäpp. Avgränsningen bör utformas så att det går att komma in på uteserveringen med rullstol. Öppningar i avgränsningen bör placeras längs med gångriktningen på gångbanor och vara minst 90 cm bred så att man kan komma in med rullstol. I de fall uteserveringen håller minsta bredd 0,5 meter eller har bänkbord eller annat fast möblemang behövs ingen avgränsning.

- **Inga föremål får sticka ut utanför uteserveringens avgränsning.** Inga menyskyltar eller andra föremål får placeras utanför den upplåtta serveringsytan,

allt ska rymmas inom den upplåtna uteserveringsytan. Detta gäller även blomlådor, parasoll etc, de får alltså inte sticka ut utanför den upplåtta ytan en bit upp i luften.

- ❑ **Reklam på uteserveringarnas avgränsning.** I detta sammanhang bör påpekas att all reklam alltid är bygglovspliktig. Att på avgränsningen sätta upp information till förbipasserande potentiella kunder, såsom information om meny och priser accepteras självklart. För ytterligare reklambudskap krävs separat bygglov i enlighet med plan- och bygglagen. Bedömning av sådana ansökningar handläggs av stadsbyggnadskontoret i särskild ordning.
- ❑ **Avgiften** för sommarsäsong löper 1 april-15 oktober och för vintersäsong under perioden 16 oktober – 30 mars. I undantagsfall kan kortare perioder godkännas.

Uteservering vinter

För vintertida uteserveringar gäller att ta ytterligare faktorer med i bedömningen, till exempel:

eventuella problem som kan uppstå för maskinerna som sköter snöröjningen på gångbanan. De tumregler för fri gångbana med huvudregeln 2 meter, som finns i riktlinjerna för uteserveringar, tar bara hänsyn till barmarksskötsel.

- ❑ Vinteruteserveringar bör ha en fri gångbana på 3 meter.
- ❑ Kontakta respektive gatudriftenjör för samråd.

Om den enskilda platsen bedöms tåla en uteservering vintertid kan det bli aktuellt med ett mått för sommarservering och ett ”vintermått”.

Utöver dessa tips tar ju var och en handläggare, precis som vid andra typer av markupplåtelser, ställning till vad som i övrigt kan vara relevant i det aktuella fallet.

Villkor

Vad som gäller när tillståndet är utfärdat är den villkorsbilaga som har utformats för ändamålet, US.

Andra tillstånd

Bygglov handläggs hos stadsbyggnadskontoret.

Innerstaden: 08 - 508 265 73

Ytterstaden: 08 - 508 272 97

För detta krävs bygglov:

- skärmtak,
- en inhägnad som är högre än 1,1 m (om den är tät). Observera att golvhöjden räknas in i detta.
- en uppbyggnad av golv som blir högre än 0,6 m på högsta stället. Observera att golvhöjden räknas in i detta. **Tänk dock på att upplåtelsetillstånd som regel inte lämnas för uppbyggnader.**

- Reklamskyltar ”av någorlunda storlek”
- markiser med reklam

För servering av alkoholdrycker på uteservering krävs särskilt tillstånd från Soci-
altjänstförvaltningen, Tillståndsenheten, 106 64 Stockholm, telefon 08-508 250
00.

Serveringsdekal

som utfärdats av staden ska placeras klart synlig i lokalens fönster. Tillståndsbevis
med bilagor ska på anmodan kunna uppvisas.

Vippskylt, gatupratare el liknande

får inte ställas ut på gångbanan.

Säkerhet

Observera tillståndssökaren om att riskerna vid en brand ofta ökar och säkerheten
kan behöva höjas vid större och tätare möblerade uteserveringar. Därför bör till
exempel utrymningsvägar ses över tillsammans med möbleringen av uteserve-
ringen.

Om uteserveringen har vindskydd och till exempel markiser som fungerar som
”väggar” och ”tak” ökas eldens omfång vid brand. Om det dessutom finns en
värmekälla som drivs med gasoltub kan gasen lägga sig som en brandfarlig matta
vid en läcka.

Be anordnaren kontakta brandförsvaret för rådgivning och information om regler,
telefon 08-454 87 000, www.brand.stockholm.se